

Nauka wiersza, NO PROBLEM

Nauka wiersza jest jednym ze żmudnych i ciężących na uczniach obowiązków. Wielu na konieczność nauczenia się wiersza reaguje głośnymi protestami, ze skrzywioną miną na twarzy. Mimo to należy zauważyć, że jest to doskonała szansa na zdobycie znakomitej oceny - możemy skorzystać z hojności nauczycieli, których łatwo urzec dobitną recytacją. W tym miejscu wiele osób pewnie zrezygnowałoby - „No jasne, jak niby mam się uczyć tego wiersza i jeszcze dobitnie recytować!”. Ogarnia nas zniechęcenie. Ale nauczenie się wiersza wcale nie wymaga wielkiego wysiłku. Wbrew pozorom na wzorowe nauczenie się wiersza wystarczy niespełna godzina. I to nie są żarty :).

Są różne metody nauki wiersza. Bardziej lub mniej znane i bardziej lub mniej skuteczne. Oczywiście najlepiej uczyć się wiersza tak, aby go zapamiętać na długo. Lecz nie wszystkich taka nauka kręci.

Wybierzcie jedną z przedstawionych poniżej metod. Niestety sama znajomość tekstu nie jest najważniejsza. Jeżeli marzymy o wysokiej ocenie, należy przyłożyć się do recytacji wiersza. Najważniejsze tajniki recytacji, czyli sposób wypowiedzania słów, akcentowania, intonowania i szereg innych zabiegów upiększających mowę, opiszę pod koniec.

1) Pierwszym sposobem znanym wśród młodzieży jest nauka wiersza poprzez wielokrotne odsłuchiwanie go z MP4, telefonu itp. Jest to dla niektórych skuteczny i ciekawy sposób na naukę wiersza, lecz taka nauka trwa dłużej niż zwykłe „kucie” na pamięć, a nasz głos brzmiący w dyktafonie może prędzej rozbawić, niż pomóc w nauce.

2) Wielokrotne odczytywanie wiersza - jest to rozwiązanie podobne do pierwszego, ale bardziej skuteczne, ponieważ pracuje nie tylko zmysł słuchu, ale także wzroku. Daje nam to dodatkowe szanse na nauczenie się tekstu.

Nauka wiersza, NO PROBLEM

3) Według mnie najprostszy i najskuteczniejszy sposób to skupienie się na odpowiednich częściach wiersza. Wiersz bowiem podzielony jest zwykle na strofy, a każda z nich ma swój początek i koniec. Jeżeli skupimy się na ostatnim i początkowym zdaniu zwrotki, będziemy płynnie przechodzić przez kolejne części wiersza, nie mając problemu ze skutecznym zapamiętaniem tekstu. Co, naturalnie, punktuje.

4) Czwartą metodą zapamiętywania tekstu jest posługiwanie się pierwszymi literami poszczególnych wyrazów.

Jeżeli np. musimy nauczyć się zdania „Ala ma psa”, to piszemy pierwsze litery każdego wyrazu na kartce. Patrząc na nie, możemy utrwalać w pamięci wiersz, wiedząc, że pierwsza litera to „A” i tym sposobem kojarząc ją ze słowem „Ala”. Jeśli wiersz jest długi, uczymy się go, używając pierwszych liter wyrazów, a następnie zwrotek, aż do czasu, kiedy będziemy już sobie radzić bez podpowiedzi.

Jeżeli nauczyłeś już się wiersza za pomocą jednej z tych czterech metod (lub używając własnego sposobu), musisz go jeszcze dobrze wyrecytować. Recytacja jest sztuką, którą bez wątpienia warto opanować.

Jeżeli chcesz dobrze recytować wiersz, musisz zwrócić uwagę na:

- akcenty,
- intonację,
- zabarwienie uczuciowe i interpunkcję.

1) Akcent

W języku polskim słowa z reguły akcentuje się na drugiej sylabie od końca. Jeżeli chcesz dobrze wypowiedzieć słowo, powinieneś o tym pamiętać. Nie jest to trudne. Słowami posługujesz się na co dzień. Zwykle wypowiadasz je dobrze, ale nie zawsze. Zaakcentowanie słowa jednosylabowego, np. „kot”, nie może sprawiać trudności (**kot**). Kilkusylabowego też raczej nie - „gitarzysta” (**gitarz**ysta).

Nauka wiersza, NO PROBLEM

Jeżeli mamy styczność z dłuższymi wyrazami powinniśmy uważać na akcenty.

2) Intonacja

Odgrywa ona najważniejszą rolę przy recytacji. Chodzi tu o tak zwane przyśpiewy. Nie chce się słuchać wiersza, którego lektor prawie śpiewa, czyli „piszczy” przy wypowiedaniu końcówek słów. Głos powinien iść w dół, być zniżany na końcu - wtenczas wiersz jest przyjemny do słuchania. Ważne też jest, by nie mówić non stop na jednym tonie, nudząc słuchacza.

3) Zabarwienie uczuciowe i interpunkcja

Jeżeli wiersz jest smutny, to powinieneś mówić z przejęciem; jeżeli żałobny, na przykład tren - to z refleksją. Przed recytacją wiersza należy go zrozumieć i mówić stosownie do okazji. Natomiast co do interpunkcji, to jeśli pojawi się średnik, trzeba się z nim liczyć i zrobić pauzę. Jeżeli przecinek - także. Jedyny przypadek, kiedy dozwolone jest przyśpieszenie po przecinkach, to długie wyliczenia, lecz trzeba pamiętać, że pierwsze słowa należy wypowiedzieć z pauzami. Wyliczenia można też recytować poprzez dobranie rzeczowników w pary: mysz-kot (pauza) królik-ślimak (pauza) lew-aligator.

Jeżeli opanujesz te zasady, będziesz zasługiwał co najmniej na piątkę. Ale nie trzeba znać tajników języka, aby umieć dobrze recytować. Wystarczy sama chęć, silna wola i ciężka praca.